

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, Sive Institutiones & Praxes Tum Vitæ, tum Officii Pastoralis

Musart, Charles

Monachii, 1654

I. Absint à contubernio & conuictu Fœminæ: quàm rigidi hac in re
Canones; & quàm acerbi SS. Patres.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41616

Ita Sancti Patres illi; quorum hæc est
 summa: *Cum fœminis agito seuerè potius
 quàm blandè: auctoritatem, vigorem,
 grauitatèmq; conseruato: obiter, & quasi
 per transfennam alloquitor: nec multa;
 nec otiosa; imò rarissimè, & breuissimè.
 In domum tuam non admittito, ipse vice
 adito: nunquam solus cum solâ, loco occu-
 to, absq; arbitro, vel teste confideto. En tibi
 multa præcepta breui compendio:
 paucula mox addam; quia res id po-
 stulat.*

CAPVT VI.

Administratio proprię familię.

NVM: I.

Absint à Contubernio fœmine.

Fœminis, si domi in eodem contu-
 bernio, & conuictu adsint, malum
 præsentius esse non potest; iam enim
 pesti sit in ipsis laribus, & penerrali-
 bus: vtar hîc etiam verbis Sanctorum
 Patrum, ne de meo rem auxisse vi-
 dear;

dear; vt, *Cum feminâ semper esse* (loquitur Sanctus Bernardus) & non cognoscere foeminam, nonne plus est; quam mortuum suscitare; mox exponit periculum: *quotidie latus tuum ad latus inuenculæ est in mensâ, lectus tuus ad lectus eius in camerâ; oculi tui ad oculos eius in colloquio; manus tuæ ad manus ipsius in opere, & continens vis putari?* Sanctus Cyprianus magis apertè hunc scopulum ostendit, vt magis caueas: *Quid illic geritur? ubi libertatis sumit mulier in contubernaliitate constantiam: quando in domesticis negotiis, nunc lacertos lanificis operibus nudat; nunc estuans detegit membra; nunc fatigata iactatur, aut in risum dissoluitur; nunc blanditias exhibet, & (quod est venenosius) psallere delectatur, aut canere; cuius cantu tolerabilius est audire Basiliscum sibilantem. tùm subdit; taceo reliqua, quæ magis pudenda sunt, quam dicenda. Cauebo, inquires; mihi attendam. At lubrica spes est, inquit idem Cyprianus, quæ inter fomenta pecca-*

pecca-

378 *Institutionum Pastoralium*
peccati saluari se sperat: Impossibilis libe-
ratio est flammis circumdari, nec ardet
quod Salomon non negat, dicens: quis alle-
gabit in sinu suo ignem, vestimenta autem
sua non comburet? difficile quis venenum
bibet, & vinet; verendum est dormienti
in ripâ, ne cadat: Expedi plus bene time-
re, quàm malè viuere. Quòd si quis dicat
(verba sunt Basilii) ex assiduo se cum
mulieribus colloquio, & conuictu non ad-
modum lædi, hic sine dubio portentum est
quoddam insolentissimum; & in vtriusq[ue]
sexûs (ut ita dicam) confiniis posuñ. Vel-
licat quoque tibi aurem sanctus Hie-
ronymus: Quòd si dixeris, ait, mihi suffi-
cit conscientia mea, habeo Deum Indi-
cem, qui mea vitæ est testis, non curo, quid
loquantur homines; audi Apostolum scri-
bentem, prouidentes bona non solum cor-
am Deo, sed etiam coram omnibus ho-
minibus. Itaque vt nihil aliud subsit,
hoc sat ingens est malum, quòd mali
suspicionem alijs moueas. Audiatur
hïc iterum Bernardus: *Continens vis pu-*
rari,

tari, esto ut sis: sed ego suspicione non careos
scandalo mihi es; tolle scandali causam,
quo te probes verum, ut iactitas, Euange-
lii emulatorem: si non vis scandalizare
Ecclesiam, eice foeminam. Durum, in-
quies, hoc, inhospitale, & propè in-
humanum; quid ais? at quid si hoc
Deus ipse præcipit? Scribit certè san-
ctus Cyprianus, specialiter diuinâ re-
velatione sibi præceptum à Deo fuis-
se, ut mandaret, ne Clerici cum foe-
minis commorentur. Sed tamen sci-
mus, ais, per Canones Ecclesiasticos,
Clericis saltem indulgeri commora-
tionem cum Matre, Auiâ, Materterâ,
Sororibus, aut neptibus; in quibus
scilicet naturale foedus tollit sæui cri-
minis suspensionem: fateor eis plus
permitti; tamen consultius esset, nec
has habere in contubernio. S. Augu-
stinus, ne quidem germanam soro-
rem admisit, quod diceret, *qua cum
sorore meâ sunt, sorores meæ non sunt*; &
S. Hieronymus Rustico Monacho
sua-

sua-

suadet, ne vel Matri cohabitet; sentiebat mecum sanctus Gregorius, cuius hæc erat sententia: *omnes generationes ex familiâ exesse, quàm vel unicam adesse.* Hic verò velut in tragicâ Catastrophe exclamas: quis ergo cibos emet? qui coquet? quis euerret domum? quis vestes expurgabit? quis lectum, quis res alias componet? vbi lotrix? vbi cætera pro aliis ministeriis auxilia? Breuè te expediam hoc labyrintho: emet Emptror & coquus; nihil opus erit Emptrice aut coquâ; famulus cætera probè explebit: nihil opus erit ancillis: lotrix sit foris, puer feret lauanda, lota referet; ad quid ergo in familiâ famulæ? certè non desunt exempla eorum, qui careant: quidni sis ex illis vnus?

NVM: II.

Domesticorum cura.

A Postolus in Timotheo inter cæteras dotes, & virtutes Pastoris Ecclesiæ, id etiam requirit; vt sua domui